

УНИВЕРСИТЕТ "Проф. д-р АСЕН ЗЛАТАРОВ"

Гр. БУРГАС

УТВЪРДИЛ,

РЕКТОР:

/доц. д-р Магдалена Миткова/

СТРАТЕГИЯ

за развитие на научноизследователската дейност в

Университет „проф. д-р Асен Златаров”, Бургас

за периода 2017-2025 г.

Стратегията за развитие на научноизследователската дейност на Университет „Проф. д-р Асен Златаров, Бургас, за периода 2017-2025 г., наричана по-нататък за краткост Стратегията, очертава основната и специфични цели и приоритети за развитие на научните изследвания в университета в контекста на националната и европейска политика. Тя е част от Цялостната стратегия за развитие на Университет „Проф. д-р Асен Златаров” и е подчинена на целите и задачите заложиени в Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България за периода 2017 – 2030.

Визията за развитие на научноизследователската дейност на университета е представена в перспектива до 2025 г. Стратегията прави анализ на състоянието на науката в университета в момента, маркира основните проблеми и определя политиките и очакваните резултати по отношение на научните изследвания, проектната и консултантско-развойна работа, съобразно традициите и постижения в университета.

Състояние на науката в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“

Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Бургас е водеща научна организация за Югоизточна България. Научноизследователската дейност в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ е съобразена с изискванията на Закона за висшето образование (гл.8, организация на научноизследователската дейност във висшите училища), Правилника за устройството и дейността на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ (чл.37, чл.38) и Закона за насърчаване на научните изследвания.

Научноизследователската дейност в университета е свързана с решаване на научни, научно-приложни и приложни проблеми в редица области на живота – химия, биотехнологии, компютърни науки, физика, софтуерно инженерство, електротехниката, електроника, педагогика, туризъм, здравни грижи и др. Броят на договорите, които се обслужват всяка година в университета надхвърля 100.

Основният дял от международните договори се изпълнява от Лабораторията по математична химия (ЛМХ). Лабораторията по математична химия е световен лидер в областта на молекулното моделиране. ЛМХ е с най-голям принос при формирането на общият обем приходи в НИС и по ниво на постигнати високи научноизследователски резултати, приети у нас и в чужбина, както и с реализирано практическо приложение на разработките си. Дейността на лабораторията покрива широк спектър от фундаментални и приложни изследвания в тази област, която понастоящем е особено актуална във връзка със защитата от химични замърсители в глобален мащаб.

Други традиционно силни са направленията по биотехнология, технология на водата, компютърни и информационни технологии, силикатни материали и петролни продукти и твърди горива.

В общата стратегия на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, за развитието на науката е заложено:

- Осигуряване на високо качество на научните изследвания, в които преподавателите и студентите да участват с ясни нива на регламентираност;
- Утвърждаване на показателят „научна дейност“ като основен елемент от регламентираните взаимоотношения между работодател и преподавател и обвързване с промяна в трудовите договори и заплащането;

- Подкрепяне на принципите на проектна дейност в организацията и управлението на Научните изследвания (НИ) на Университета, е приоритетен акцент върху резултатността на изследванията и техния публичен резонанс;
- Създаване на приоритетност на Научните изследвания в живота на университета и тясна обвързаност на учебната дейност с НИ
- Създаване на мрежа от научни колоквиуми и семинари и провеждане на политика за прерастване на част от тях в събития с национално и международно значение;
- Приемане на работеща университетска Система за организация и провеждане на студентската научна дейност, съпроводена с издаване на научни издания и проекти;
- Разработване и приемане на план програма за развитие на нехабилитирания академичен състав, за ускорено творческо израстване на мотивиран академичен състав с цел ускорено придобиване на съответните образователни и научни степени.

Проблеми в областта на научните изследвания

Стратегията за развитие на научноизследователската дейност отчита основните проблеми и предизвикателства, пред които е изправена науката в България и в частност в университета, а именно:

- бърз спад на финансирането на научноизследователската и развойна дейност от държавния бюджет;
- нисък социален статус на учените;
- отдръпване на младите хора от академична кариера поради ниско заплащане на труда им;
- загуба на перспективни кадри, в резултат от напускане на страната от млади хора с доказан научен капацитет;
- ниски инвестиции в научноизследователска дейност на национално и международно ниво;
- лоша материално - техническа база, респ. липса на модерно оборудване за научноизследователска дейност;

- липса на ефективни механизми за привличане и стимулиране на водещи учени, работещи в чужбина или за привличане на чуждестранни докторанти или изследователи за провеждане на научни изследвания в България;

- неефективна връзка между висшето образование и бизнеса, т.е. необходимост от по-тясно обвързване на образованието с потребностите на бизнеса.

Всички тези и другите предизвикателства, задълбочено анализирани в Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 – 2030, налагат да се формулират точно целите на настоящата стратегия.

Основна цел на стратегията

Осигуряване на високо качество на научните изследвания в Университет „Проф. д-р Асен Златаров”, чрез стимулиране на интереса на академичния състав, докторантите и студентите към научна кариера и генериране и реализиране на иновативни идеи.

Специфични цели

- Развитие, поддържане и ефективно използване на модерна научна инфраструктура, балансирана по тематични области и региони, и осигуряване на необходим достъп до Европейска и международна научна инфраструктура;

- Повишаване на жизнения стандарт и на социалния статус на учените и специалистите, заети с научноизследователска дейност, посредством осигуряване на адекватно и съобразено с постигнатите резултати заплащане, както и на добри условия на труд;

- Осигуряване на висока квалификация и ефективно кариерно развитие на учените, основано на високо ниво на научните изследвания;

- Интензифициране на връзките на науката с образованието и бизнеса като цяло;

- Повишаване на количеството и качеството на научните изследвания, свързани с проблеми от национално и международно значение;

- създаване на мултидисциплинарни научни колективи и прилагане на интердисциплинарен подход в научните разработки;

- повишаване на дела на частните инвестиции в науката;

- Задълбочаване на интегрирането на академичната общност от университета в Европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество.

Основни политики за постигане на начертаните цели

Реализирането на основната и специфични цели ще се постигне чрез прилагане на комплекс от взаимосвързани политики, които да въздействат върху нивото на научноизследователската дейност и да повишат интереса на младите хора към нея. Развитието на науката ще окаже благоприятно влияние и на индустрията, посредством запознаване с най-новите научни постижения, трансфер на технологии, възможности за висококачествени консултантски услуги и достъп до съвременна научноизследователска инфраструктура, обслужвана от компетентни специалисти.

По отношение на човешките ресурси

Човешките ресурси са ключов фактор за развитието на науката. За реализиране визията на стратегията по отношение на човешките ресурси трябва да бъдат предприети редица мерки.

- Необходимо е академичното ръководство на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Бургас да въведе система за насърчаване на участието на утвърдени преподаватели и млади учени в научноизследователската дейност в университета.

- да се създадат стимули на преподавателите за още по – широко привличане на докторанти и студенти в национални и международни научноизследователски проекти;

- Доброто заплащане на труда на учените и помощния научен персонал, да е тясно обвързано с постигането на конкретни резултати;

- Да се разработи система за повишаване на квалификацията на учените в университета посредством специализации в страната и в чужбина;

- Посредством изискванията, заложи в системата за конкурсно-проектно финансиране на научна и художественотворческа дейност да се разшири нивото на студентското участие в научноизследователската дейност и насърчи провеждане на научни форуми от общоуниверситетски, национален и международен мащаб;

- Създаване на по-добри условия за професионално развитие и научна кариера на младите преподаватели.

По отношение на Инфраструктурата

Подобряването на инфраструктурата ще доведе до значително разширяване на възможностите на учените да провеждат висококачествени научни изследвания и директно ще подпомогне високотехнологичната индустрия. Това може да се постигне чрез:

-Участие в ОП „Наука и образование за интелигентен растеж” с цел създаване на Регионален център за развитие на науката в югоизточна България. Създаването на центъра ще се финансира изцяло от ОП „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020 г.”;

- Разумно финансиране на конкурсен принцип на проектни предложения от фонд “Научна инфраструктура”, чиято цел е подобряване и обновяване на материално-техническата база на звената в университета с оглед провеждане на качествени и конкурентноспособни научни изследвания;

- Осигуряване на висока натовареност на научната инфраструктура, чрез достъп на заинтересованите ползватели, включително и до апаратурата, закупена в ЦНИЛ по проект "Развитие на ЦНИЛ към Университет "Проф. д-р Асен Златаров", гр. Бургас чрез обособяване на изследователска лаборатория "Естествени физикални фактори за здраве";

- Подкрепа на предприемачеството във висшите училища, включително и чрез създаване на центрове по предприемачество в тях.

По отношение на фундаменталните и приложни научни изследвания

Основните политики в тази област са свързани с:

-Осигуряване на баланс между фундаменталните и научноприложни изследвания, активна експериментална, внедрителска и популяризационна дейност;

- Създаване на други лаборатории по примера на Лабораторията по математична химия, които устойчиво да развиват научна дейност и да привличат млади хора, в това число и възпитаници на университета;

-Реализиране на устойчиво партньорство с български университети, научноизследователски институти, бизнеса, правителствени и неправителствени организации в съвместни проекти по приоритетни области на българската наука и практика;

По отношение на европейската интеграция и международно сътрудничество

Разработената стратегия е част от Националната пътна карта за научни изследвания, с оглед участието на Университет „проф. д-р Асен Златаров” в процеса на изграждане на пан-европейски научни комплекси чрез:

- Включване в европейските консорциуми за научна инфраструктура;

- Разширяване на участието на Висшето училище в европейските инфраструктурни проекти;

- Разширяване на сътрудничеството с водещи научни институции от Европа, САЩ, Азия и др.

Приоритетни области на научните изследвания

С настоящата стратегия се утвърждават следните 14 приоритетни области на научноизследователската дейност в Университет „Проф. д-р Асен Златаров”:

1. Биотехнологии;

2. Енергийна ефективност и алтернативни източници на енергия;

3. Информационни и комуникационни технологии;

4. Културно-историческо наследство и традиции, паметници на културата;

5. Математическо моделиране и компютърни симулации;

6. Обществено здраве и здравни грижи;

7. Медицина;

8. Нови материали и нанотехнологии;

9. Околна среда (води, почви, въздух) и биоразнообразие;

10. Педагогика;

11. Социални, икономически и хуманитарни науки;

12. Транспорт и транспортни технологии;

13. Туризм;

14. Човешкият фактор и неговата роля в развитието на икономиката.

Финансиране на научните изследвания

Научноизследователската дейност (НИД) на преподавателите, докторантите и студентите се финансират основно от:

- Държавния бюджет със средства, отпускани целево за присъщата на държавните висши училища научна и художественотворческа дейност съгласно Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност на МОН;

- национални програми;
- програми на Европейския съюз;
- международни договори с чуждестранни фирми;
- национални договори с български фирми;
- договори с физически и юридически лица;

- привличане на инвеститори за осъществяване на конкретни проекти;
- от други източници.

Разпределението на средствата се осъществява между участниците, ангажирани в изпълнението на задачите, които ги получават и ги ползват съгласно финансовите условия на проекта. Частта, предвидена за административни разходи, се ползва от НИС към университета.

Органи на управление на научните изследвания

Научноизследователската дейност в университета се ръководи и координира от заместник-ректора по научноизследователската дейност, който съгласува всички въпроси с ректора.

Цялостната НИД, както и работата по проектите, финансирани от възложители от бизнеса, се ръководи от НИС на Университет „Проф. д-р Асен Златаров” в съответствие с Правилника за устройството и дейността на НИС, който организира научноизследователската и научнопроизводствената дейности при пълна финансова и щатна самостоятелност. Служителите в НИС са назначени на основен трудов договор и се занимават изцяло с организиране и отчитане на научноизследователската дейност в университета.

Стратегията за развитие на научноизследователската дейност на Университет „Проф. д-р Асен Златаров” за периода 2017-2025 г. е обсъдена и приета на заседание на Академичния съвет № 34 / 21.06.2017 г. Стратегията е актуализирана на заседание на АС № 41/08.02.2018 г.

Технически секретар:.....
/проф. д-р Ир. Марковска/

Секретар:.....
/Доц. д-р Ж. Михайлова/